

Ο Σφυγμός του Επιχειρείν

«Οι επιχειρήσεις προσανατολίζονται στην ανάπτυξη αλλά βρίσκονται αντιμέτωπες με σημαντικές προκλήσεις»

Σύνοψη πανελλαδικής έρευνας σε επιχειρήσεις

Μια έρευνα της

Δομή δείγματος – 2022

Μεικτή μεθοδολογία:

CATI = 500

WEB = 91

Σύνολο συμμετεχόντων:
591 επιχειρήσεις

Πώς:

Πανελλαδική Τηλεφωνική έρευνα μέσω CATI και μέσω CAWI σε επιχειρήσεις, αντιπροσωπευτική βάσει **1. Κλάδου, 2. Μεγέθους (Αριθμός Εργαζομένων) και 3. Έδρας** επιχείρησης, με τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία.

Με στάθμιση βάσει στοιχείων **ΕΛΣΤΑΤ & ΕΡΓΑΝΗ**.

Με χρήση λίστας επιχειρήσεων από την εκτενή βάση της **ICAP**.

Ποιος:

Στην έρευνα απαντήσαν Υψηλόβαθμα Στελέχη της εκάστοτε επιχείρησης / Διευθυντές / Ιδιοκτήτες

Πότε:

22.09-27.10.2022

#SEVBusinessPulse
2022

Οι επιχειρήσεις
προσανατολίζονται
στην ανάπτυξη, αλλά
βρίσκονται αντιμέτωπες
με σημαντικές προκλήσεις.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- **Τυπολογία της έρευνας:** Η έρευνα δημιουργεί τρεις βασικές κατηγορίες επιχειρήσεων βάσει των προσδοκιών ή επιδιώξεων τους για τις οικονομικές επιδόσεις και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας: **(α)** ανάπτυξη, **(β)** σταθερότητα **(γ)** ανάταξη.
- **Σκοπός της έρευνας.** Απώτερος σκοπός είναι η ανάδειξη των χαρακτηριστικών / υποδειγμάτων / καλών πρακτικών που μπορούν να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν τις προοπτικές τους. Επίσης η έρευνα αναδεικνύει τα ρυθμιστικά εμπόδια που πρέπει να αρθούν ώστε να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στις αναπτυξιακές προκλήσεις. Οι ανάγκες των επιχειρήσεων για την ταχύτερη μετάβαση τους στην κατηγορία «α» δίνουν μια σαφή κατεύθυνση για τις πολιτικές που πρέπει να τεθούν σε δημόσια συζήτηση. Οι επιχειρήσεις μπορούν να αναγνωρίσουν τρόπους βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας τους, ενώ η Πολιτεία μπορεί να διαμορφώσει πολιτικές που βελτιώνουν με πρακτικό τρόπο το επιχειρηματικό περιβάλλον.

- **Εύθραυστη ισορροπία σε αβέβαιο περιβάλλον.** Οι επιχειρήσεις καλούνται να διατηρήσουν μια ισορροπία ανάμεσα στη διαχείριση της συγκυρίας και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
- **Ποιοτική αλλαγή στο επιχειρείν.** Ταχύτερη στροφή σε τεχνολογικό μετασχηματισμό, πράσινη μετάβαση, καινοτομία και εξωστρέφεια παρά στην αξιοποίηση συγκυριακών ευκαιριών.
- **Οι κίνδυνοι.** Η ενεργειακή κρίση και οι πληθωριστικές πιέσεις είναι σημαντικές απειλές διατάραξης της εύθραυστης αναπτυξιακής προοπτικής, πολλές φορές αποτελούν και ζήτημα επιβίωσης. Ειδικά οι πληθωριστικές πιέσεις εξανεμίζουν τη δυνατότητα απορρόφησης του αυξημένου κόστους.
- **Οι μεταρρυθμίσεις.** Τα εμπόδια μειώνονται αλλά η γραφειοκρατία παραμένει εκτεταμένη (π.χ. δικαιοσύνη, αδειοδότηση, χωροταξία, εποπτεία αγοράς, φορολογικοί έλεγχοι κ.λπ.).

Ανάπτυξη

51%

Αφορά κυρίως
Μικρές & Μεγάλες
επιχειρήσεις

Σταθερότητα

15%

Αφορά κυρίως
Μικρές επιχειρήσεις

Ανάταξη

34%

Αφορά κυρίως
Πολύ μικρές & Μεσαίες
επιχειρήσεις

Χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων με βασική προσδοκία την

- Αξιοποιούν πόρους της ΕΕ ως επενδυτικό στήριγμα (71%).
- Η πράσινη μετάβαση είναι πολύ σημαντική για την ανάπτυξή τους (67,8%).
- Συνεχίζουν την επενδυτική δραστηριότητα (35,3%).
- Αξιοποιούν τη θετική οικονομική εξέλιξη της χώρας (33,8%).
- Επενδύουν σε ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό (23,2%).

- Αξιοποιούν πόρους της ΕΕ ως επενδυτικό στήριγμα (49%).
- Η πράσινη μετάβαση είναι πολύ σημαντική για την ανάπτυξή τους (52%).
- Αξιοποιούν τη θετική οικονομική εξέλιξη της χώρας (32,6%).
- Αξιοποιούν τις ευκαιρίες της πανδημίας (28,9%).
- Επενδύουν σε καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες (27%).

- Επενδύουν σε νέες στρατηγικές συνεργασίες (47,5%).
- Συγχρονίζονται με τις τάσεις της αγοράς (27,7%).
- Αξιοποιούν τη θετική οικονομική εξέλιξη της χώρας (27%).
- Υστερούν σημαντικά σε πράσινες και ψηφιακές επενδύσεις (μόλις 7,4%).
- Αξιοποιούν τους πόρους της ΕΕ περισσότερο ως κεφάλαια κίνησης (μόνο το 17,2% ως επενδυτικό στήριγμα).

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Οι επιχειρήσεις επιδεικνύουν ανθεκτικότητα αλλά βρίσκονται αντιμέτωπες με σημαντικές προκλήσεις λόγω διαχρονικών ρυθμιστικών αγκυλώσεων, της ενεργειακής κρίσης και του πληθωρισμού.

#SEVBusinessPulse
2022

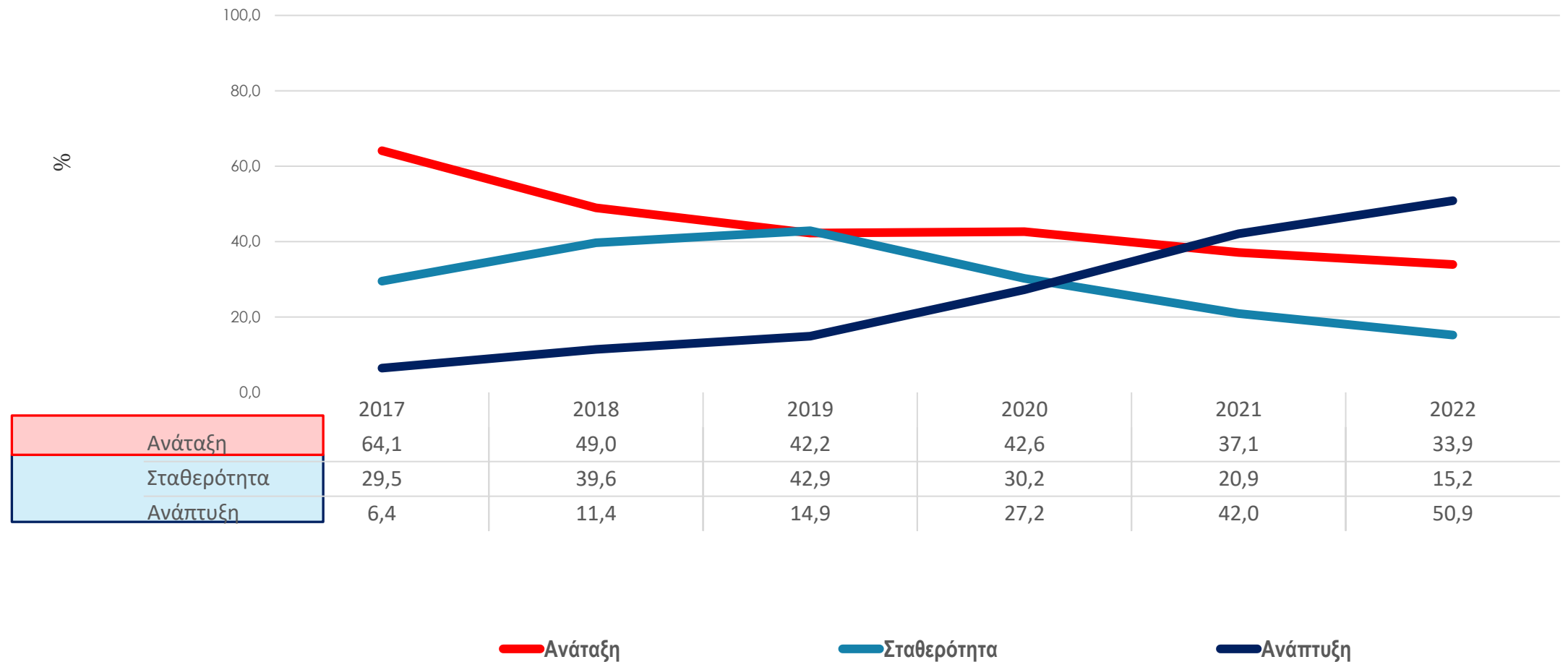
Παρά τις διεθνείς προκλήσεις,
οι επιχειρήσεις με την ανάπτυξη
ως βασική προσδοκία
αυξάνονται για 5η συνεχή χρονιά.
Πλέον, αποτελούν το 51%, έναντι
15% το 2019 και 6,5% το 2017.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΗΜΕΡΑ (εξέλιξη με βάση το 2017)

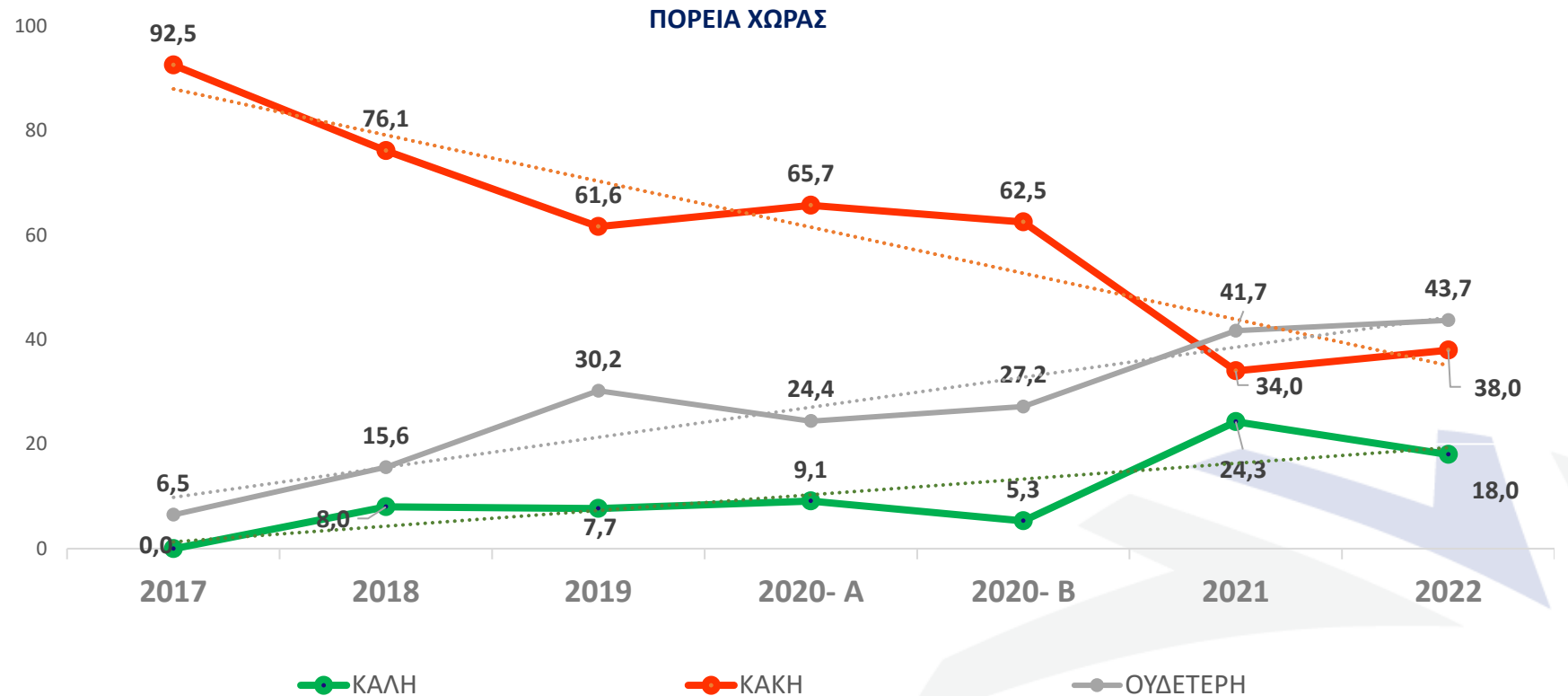
“Οι επιχειρήσεις με την ανάπτυξη ως βασική προσδοκία αποτελούν πλέον την πλειονότητα (50,9%) έναντι 14,9% που ήταν το 2019 (και 6,4% το 2017)”. Μόλις μία στις τρεις (33,9%) επιχειρήσεις επιδιώκει επιχειρηματική ανάταξη με το αντίστοιχο ποσοστό να έχει μειωθεί δραστικά από το 2017 (64,1%)”.

• Ανάπτυξη: Μεγάλες και Μικρές • Σταθερότητα: Μικρές • Ανάταξη: Μεσαίες και Πολύ μικρές

Θετική εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Η θετική εκτίμηση των επιχειρήσεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας παραμένει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά πάνω από 10% κάτι που είχε να συμβεί από το 2017.

“Η οικονομική κατάσταση της χώρας, αλλά και η προοπτική της, ακολουθεί μία σταθερή πορεία σε ένα δύσκολο διεθνές περιβάλλον.”

“Οι επιχειρήσεις προσαρμόζονται, μετασχηματίζονται και επιδεικνύουν ανθεκτικότητα σε μία δύσκολη οικονομική συγκυρία”

Παρά τις αρνητικές εξελίξεις του τελευταίου έτους, πάνω από τις μισές επιχειρήσεις προσδοκούν την ανάπτυξη. Οι επιχειρήσεις όμως καλούνται να διατηρήσουν μια εύθραυστη ισορροπία ανάμεσα στη διαχείριση της δύσκολης συγκυρίας και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τα ποσοστά είναι χωρίς ΔΞ/ΔΑ

Πορεία κύκλου εργασιών επιχείρησης τον επόμενο χρόνο

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Αύξηση	45,9	48,7	28,6	49,2
Μείωση	10,7	11,7	3,2	12,4
Σταθερός / Το ίδιο	32,5	33,8	54,1	25,2

Πορεία προσωπικού επιχείρησης τον επόμενο χρόνο

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Αύξηση	27,6	35,5	14,6	26,3
Μείωση	4,4	6,1	1,3	4,2
Σταθερό / Το ίδιο	63,5	53,5	73,4	67,2

Πορεία μεριδίου αγοράς επιχείρησης τον επόμενο χρόνο

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Αύξηση	30,7	33,4	14,9	33,7
Μείωση	10,3	10,9	0,3	13
Σταθερό / Το ίδιο	47,0	39,8	63,9	46,8

«Οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να εκτιμούν για την επόμενη χρονιά θετικά την προοπτική των οικονομικών τους επιδόσεων, παρά την ενεργειακή κρίση και τις πληθωριστικές πιέσεις. Επιπλέον εκτιμούν ότι οι θέσεις εργασίας αλλά και το μερίδιό τους στην αγορά θα παραμείνουν σταθερά»

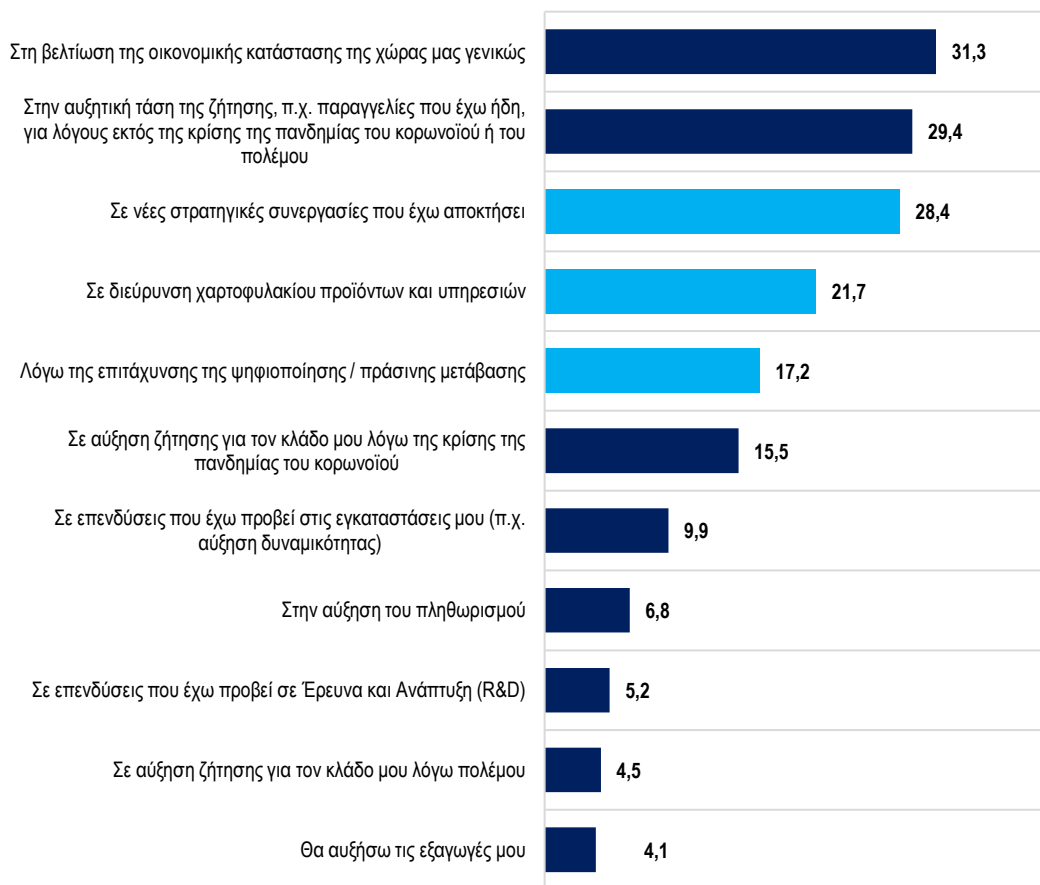
Οι επιχειρήσεις με την ανάπτυξη ως βασική προσδοκία διαχειρίστηκαν με επιτυχία την κρίση, αξιοποιώντας τη βελτιωμένη οικονομική κατάσταση της χώρας, παράγοντας νέα καινοτόμα προϊόντα για την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης, επενδύοντας στον πράσινο / ψηφιακό μετασχηματισμό, αξιοποιώντας τους πόρους της ΕΕ και διευρύνοντας τις συνεργασίες.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

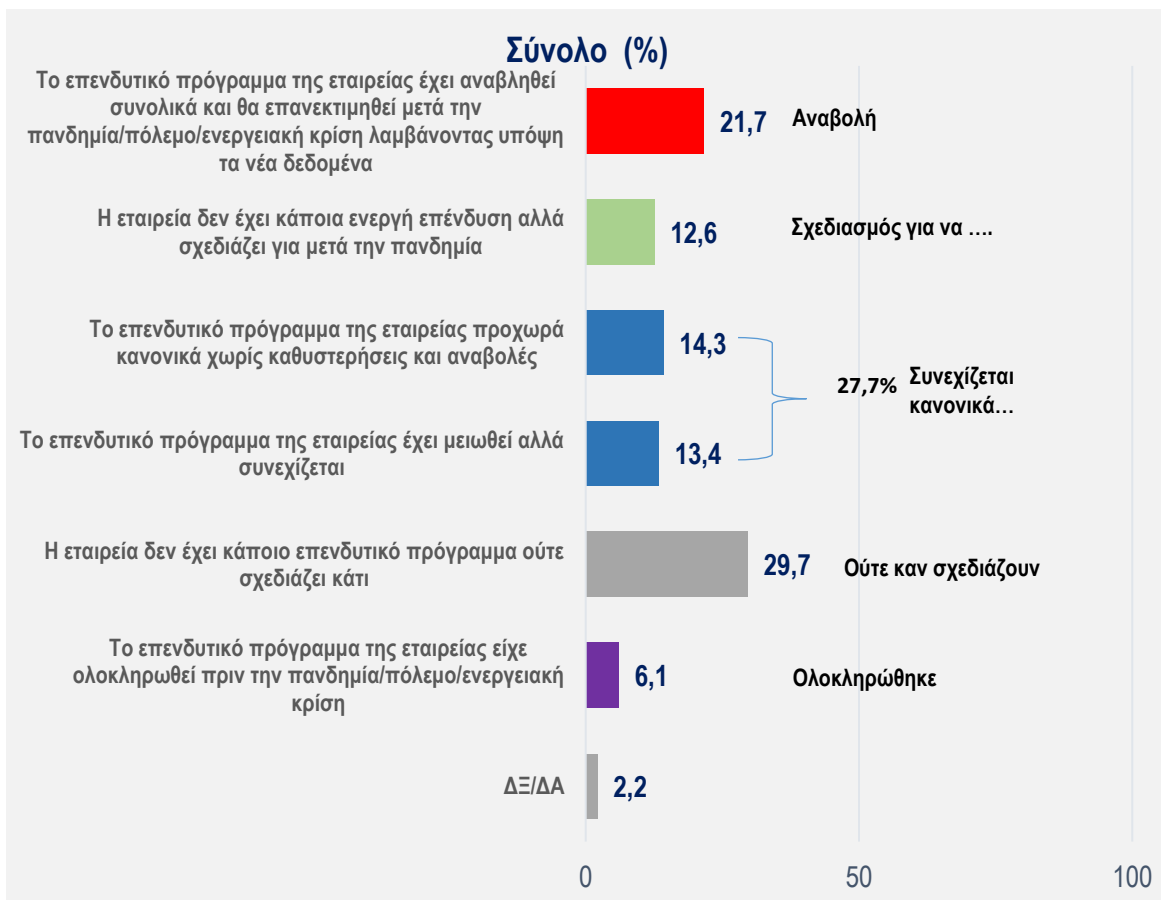
Λόγοι που συνθέτουν το τοπίο των επιχειρήσεων

Σύνολο επιχειρήσεων (2022)

	Ανάταξη		Σταθερότητα		Ανάπτυξη
Σε νέες στρατηγικές συνεργασίες που έχω αποκτήσει	47,5	Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας μας γενικώς	32,6	Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας μας γενικώς	33,8
Σε διεύρυνση χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών	28,5	Σε αύξηση ζήτησης για τον κλάδο μου λόγω της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού	28,9	Στην αυξητική τάση της ζήτησης, π.χ. παραγγελίες που έχω ήδη, για λόγους εκτός της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού ή του πολέμου	30,7
Στην αυξητική τάση της ζήτησης, π.χ. παραγγελίες που έχω ήδη, για λόγους εκτός της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού ή του πολέμου	27,7	Στην αυξητική τάση της ζήτησης, π.χ. παραγγελίες που έχω ήδη, για λόγους εκτός της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού ή του πολέμου	28,6	Λόγω της επιτάχυνσης της ψηφιοποίησης / πράσινης μετάβασης	23,2
Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας μας γενικώς	27	Σε διεύρυνση χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών	27	Σε νέες στρατηγικές συνεργασίες που έχω αποκτήσει	16,9
Σε επενδύσεις που έχω προβεί στις εγκαταστάσεις μου (π.χ. αύξηση δυναμικότητας)	15,9	Σε νέες στρατηγικές συνεργασίες που έχω αποκτήσει	22,4	Σε διεύρυνση χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών	16,3
Σε αύξηση ζήτησης για τον κλάδο μου λόγω της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού	15,8	Λόγω της επιτάχυνσης της ψηφιοποίησης / πράσινης μετάβασης	20	Σε αύξηση ζήτησης για τον κλάδο μου λόγω της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού	12,9
Λόγω της επιτάχυνσης της ψηφιοποίησης / πράσινης μετάβασης	7,4	Στην αύξηση του πληθωρισμού	16,2	Στην αύξηση του πληθωρισμού	9,6
Σε επενδύσεις που έχω προβεί σε Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D)	2,9	Σε επενδύσεις που έχω προβεί σε Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D)	4,1	Σε επενδύσεις που έχω προβεί στις εγκαταστάσεις μου (π.χ. αύξηση δυναμικότητας)	7,7
Στην αύξηση του πληθωρισμού	0,1	Σε επενδύσεις που έχω προβεί στις εγκαταστάσεις μου (π.χ. αύξηση δυναμικότητας)	0,1	Σε επενδύσεις που έχω προβεί σε Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D)	6,9

Τα επενδυτικά προγράμματα των επιχειρήσεων για το 2022 και η εκτίμηση της πορείας τους

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Base	591	200	90	301
Το επενδυτικό πρόγραμμα της εταιρείας προχωρά κανονικά χωρίς καθυστερήσεις και αναβολές	14,3	6,0	18,2	18,7
Το επενδυτικό πρόγραμμα της εταιρείας έχει μειωθεί αλλά συνεχίζεται	13,4	11,2	7,6	16,6
Το επενδυτικό πρόγραμμα της εταιρείας έχει αναβληθεί συνολικά και θα επανεκτιμηθεί μετά την πανδημία/πόλεμο/ενεργειακή κρίση λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα	21,7	22,3	10,5	24,7
Η εταιρεία δεν έχει κάποια ενεργή επένδυση αλλά σχεδιάζει για μετά την πανδημία	12,6	18,1	4,8	11,2
Το επενδυτικό πρόγραμμα της εταιρείας είχε ολοκληρωθεί πριν την πανδημία/πόλεμο/ενεργειακή κρίση	6,1	10,6	2	4,2
Η εταιρεία δεν έχει κάποιο επενδυτικό πρόγραμμα ούτε σχεδιάζει κάτι	29,7	27,4	56,9	23

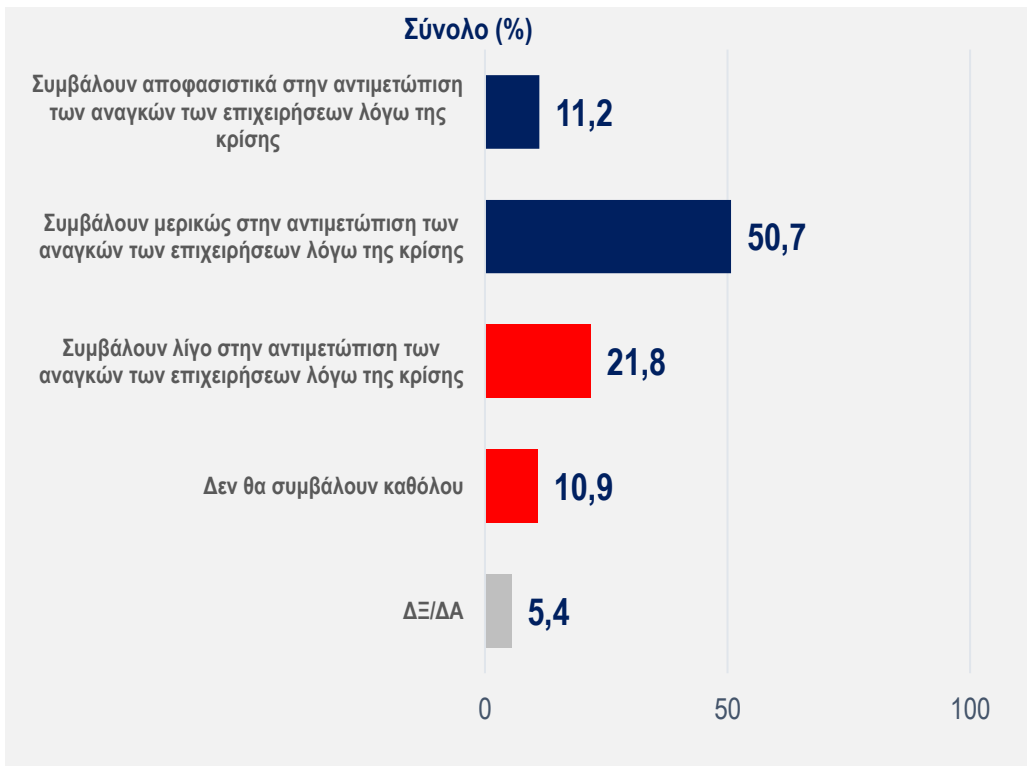
Συνοψιστικά στοιχεία:

- Συνολικά προχωρά κανονικά χωρίς καθυστερήσεις και αναβολές: 17,2%
- Συνολικά έχει μειωθεί αλλά συνεχίζεται: 25,8%
- Συνολικά προχωρά κανονικά χωρίς καθυστερήσεις και αναβολές + έχει μειωθεί αλλά συνεχίζεται: 35,3%

“Πάνω από το 1/3 των επιχειρήσεων με την ανάπτυξη ως βασική προσδοκία επενδύει και θα συνεχίσει να επενδύει και στο μέλλον...”

Κατά την άποψη των επιχειρήσεων οι διαθέσιμοι ευρωπαϊκοί πόροι για την κάλυψη των επενδυτικών τους αναγκών:

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Συμβάλουν αποφασιστικά	11,2	13,9	18,7	7,2
Συμβάλουν μερικώς	50,7	39,4	30,3	64,4
Συμβάλουν	61,9	53,3	49,0	71,6
Συμβάλουν λίγο	21,8	29,6	21,4	16,8
Δεν θα συμβάλουν καθόλου	10,9	15,0	13,8	7,2

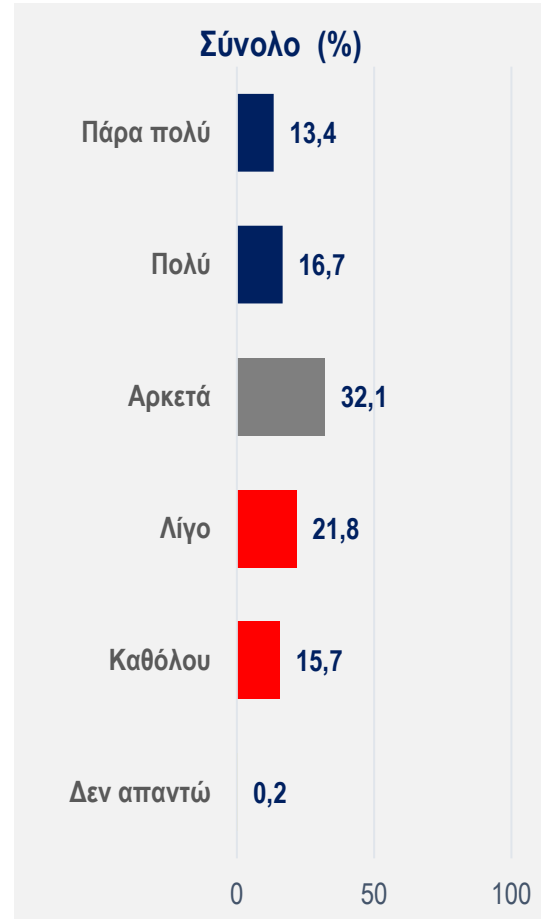
“Η βελτιωμένη οικονομική κατάσταση της χώρας σε συνδυασμό με τους πόρους του ΤΑΑ και του ΕΣΠΑ υποστηρίζουν τις επενδυτικές προτεραιότητες των επιχειρήσεων.”

Οι επιχειρήσεις
συνειδητοποιούν τη σημασία
της πράσινης μετάβασης και
επιταχύνουν τις επενδύσεις.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι η πράσινη μετάβαση συμβάλλει στην επιχειρηματική τους ανάπτυξη...

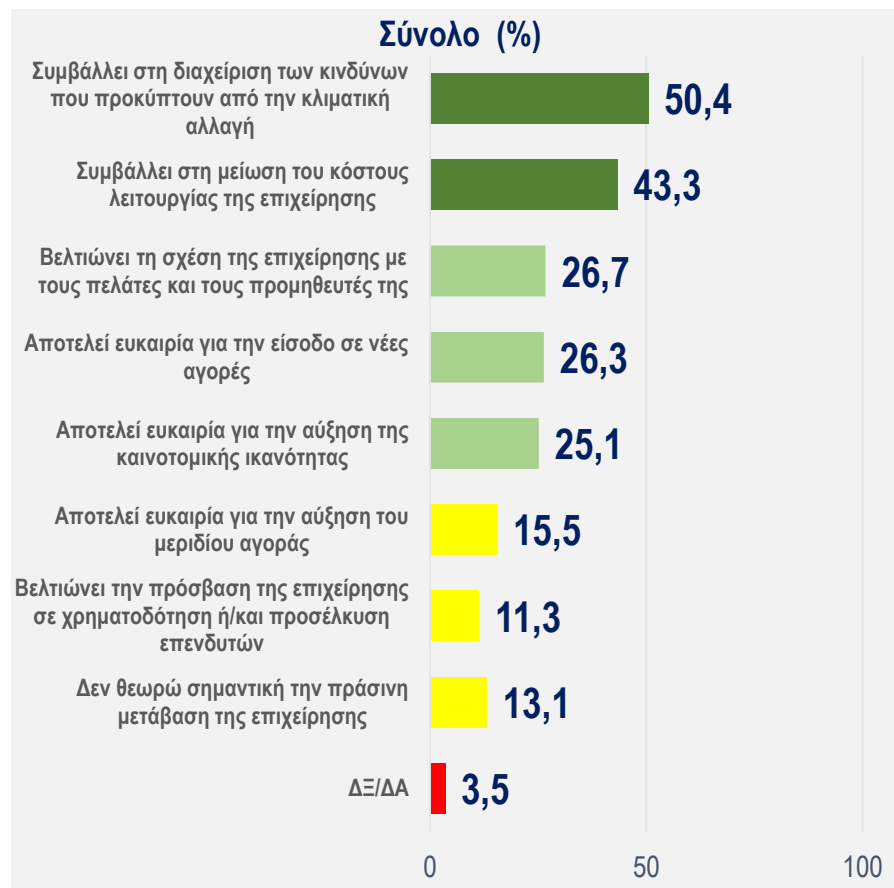

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Πάρα πολύ	13,4	12	8,9	15,7
Πολύ	16,7	20,8	7,3	16,7
Πάρα πολύ/ πολύ	30,1	32,8	16,2	32,4
Αρκετά	32,1	25,7	35,8	35,3
Λίγο	21,8	26	16,9	20,5
Καθόλου	15,7	14,9	31,1	11,7
Δεν απαντώ	0,2	0,6	0	0
Πάρα πολύ/Πολύ/Αρκετά	62,2	58,5	52	67,8
Λίγο/Καθόλου	37,5	40,9	48	32,2
ΔΞ/ΔΑ	0,2	0,6	0	0

“Οι επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται ότι τα ζητήματα πράσινης μετάβασης πρέπει πλέον να ενταχθούν στα στρατηγικά σχέδια ανάπτυξής τους.”

Πράσινη μετάβαση και οφέλη των επιχειρήσεων

Κατά την άποψη των επιχειρήσεων η πράσινη μετάβαση ωφελεί στην επιχειρηματική τους ανάπτυξη, καθώς...

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Base	591	200	90	301
Συμβάλλει στη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή	50,4	40	34,2	62,2
Συμβάλλει στη μείωση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης	43,3	44,5	31,3	46
Βελτιώνει τη σχέση της επιχείρησης με τους πελάτες και τους προμηθευτές της	26,7	29,9	24,2	25,3
Αποτελεί ευκαιρία για την είσοδο σε νέες αγορές	26,3	42,9	13,1	19,2
Αποτελεί ευκαιρία για την αύξηση της καινοτομικής ικανότητας	25,1	22,3	2	33,9
Αποτελεί ευκαιρία για την αύξηση του μεριδίου αγοράς	15,5	17	12,7	15,4
Βελτιώνει την πρόσβαση της επιχείρησης σε χρηματοδότηση ή/και προσέλκυση επενδυτών	11,3	17,3	3,6	9,7
Δεν θεωρώ σημαντική την πράσινη μετάβαση της επιχείρησης	13,1	9,9	25,9	11,4
ΔΞ/ΔΑ	3,5	3,3	15,4	0

“Η πράσινη μετάβαση αναγνωρίζεται προς το παρόν ως αντιστάθμιση της ενεργειακής κρίσης και λιγότερο ως τρόπος διεύρυνσης της παραγωγής με προϊόντα για μια νέα πράσινη αγορά”

Οι επιχειρήσεις αξιοποιούν
τη βελτιωμένη οικονομική
κατάσταση της χώρας,
για να μετασχηματιστούν
οι ίδιες σε μια δύσκολη
συγκυρία.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Micro & Macro Εμπόδια στο «επιχειρείν»

Το ενεργειακό κόστος και οι πληθωριστικές πιέσεις θεωρούνται κορυφαία εμπόδια από το 86% και 92% των επιχειρήσεων, αντίστοιχα. Παρά τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος στη χώρα, η διεθνής κρίση δημιουργεί μεγάλες προκλήσεις.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

“Παρά το θετικό κλίμα, το ενεργειακό κόστος και οι πληθωριστικές πιέσεις κατατάσσονται στα σημαντικότερα εμπόδια του επιχειρείν.”

Οι επιχειρήσεις κρίνουν ως επιβεβλημένη για την αντιμετώπιση της κρίσης, τη λήψη δραστικών μέτρων για τη μείωση του ενεργειακού κόστους, την περαιτέρω ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσα από πόρους της ΕΕ και τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων (ειδικά εκείνων που αποσκοπούν στη μείωση της γραφειοκρατίας και στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης).

Πληθωριστικές πιέσεις και ανατιμήσεις - Μεγάλη ανησυχία των επιχειρήσεων

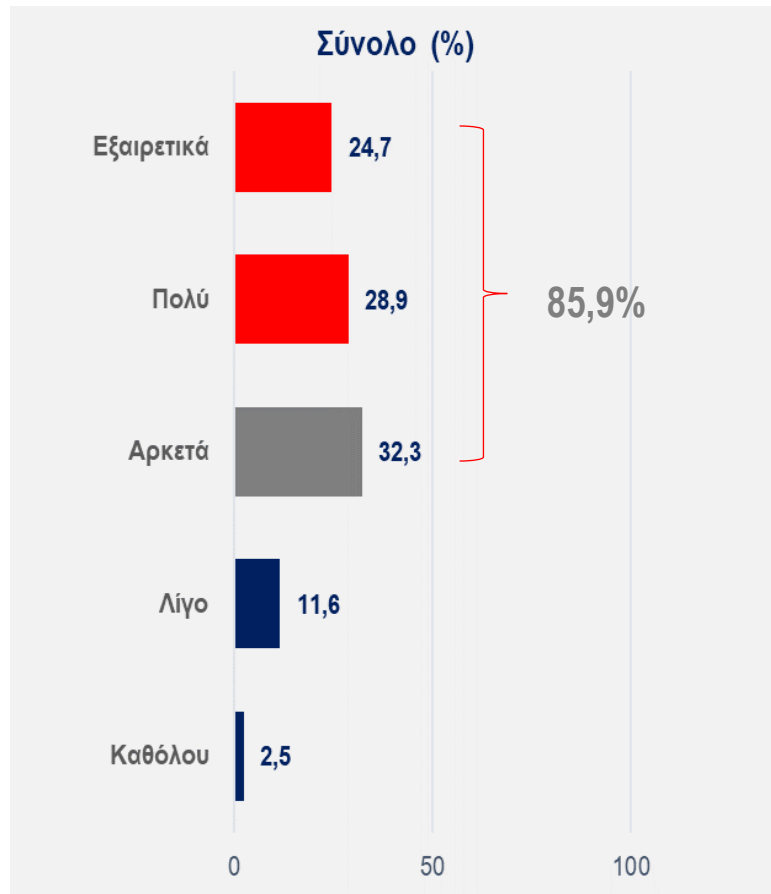
91,6%

Οι επιχειρήσεις σχετικά με τις πληθωριστικές πιέσεις ανησυχούν...

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Πάρα πολύ/Πολύ/Αρκετά	91,6	96,7	95,1	87,1
Λίγο/Καθόλου	6,3	3,3	4,9	8,7
ΔΞ/ΔΑ	2,2	0	0	4,2

“Οι πληθωριστικές πιέσεις αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά τις επιχειρήσεις. Το σύνολο των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους και κλάδου, έχει πλέον έχουν σημαντική δυσκολία να απορροφήσει την τόσο σημαντική αύξηση του κόστους.”

Η αύξηση των τιμών στην ενέργεια έχει επηρεάσει τις επιχειρήσεις...

	ΣΥΝΟΛΟ	Ανάταξη	Σταθερότητα	Ανάπτυξη
Base	591	200	90	301
Εξαιρετικά	24,7	28,9	32,6	19,5
Πολύ	28,9	28,5	18,9	32,1
Αρκετά	32,3	34,9	27,5	32
Λίγο	11,6	7,7	21	11,4
Καθόλου	2,5	0	0	5
Εξαιρετικά/Πολύ/Αρκετά	85,9	92,3	79	83,6
Λίγο/Καθόλου	14,1	7,7	21	16,4

«Το ενεργειακό κόστος έχει πλήξει το σύνολο των επιχειρήσεων.»

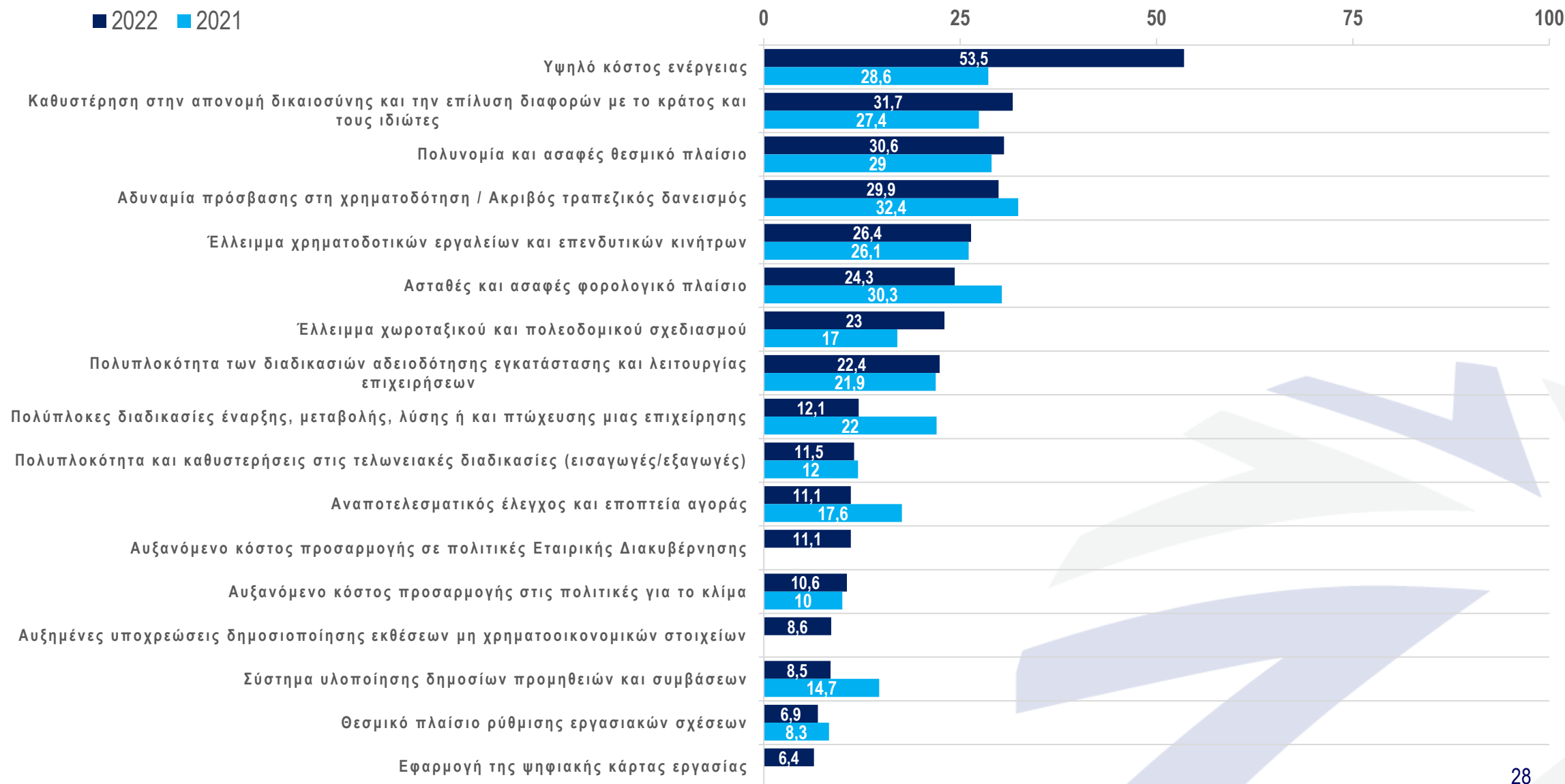
Οι επιχειρήσεις με την ανάταξη ως βασική προσδοκία/επιδίωξη μειώθηκαν στο 34% έναντι 42% το 2019. Έχουν όμως σημαντικές ανάγκες επενδυτικής υποστήριξης και μείωσης του κόστους δανεισμού .

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

MICRO - Εμπόδια στην αναπτυξιακή πορεία των επιχειρήσεων (1/2)

■ 2022 ■ 2021

MICRO - Εμπόδια στην αναπτυξιακή πορεία των επιχειρήσεων (2/2)

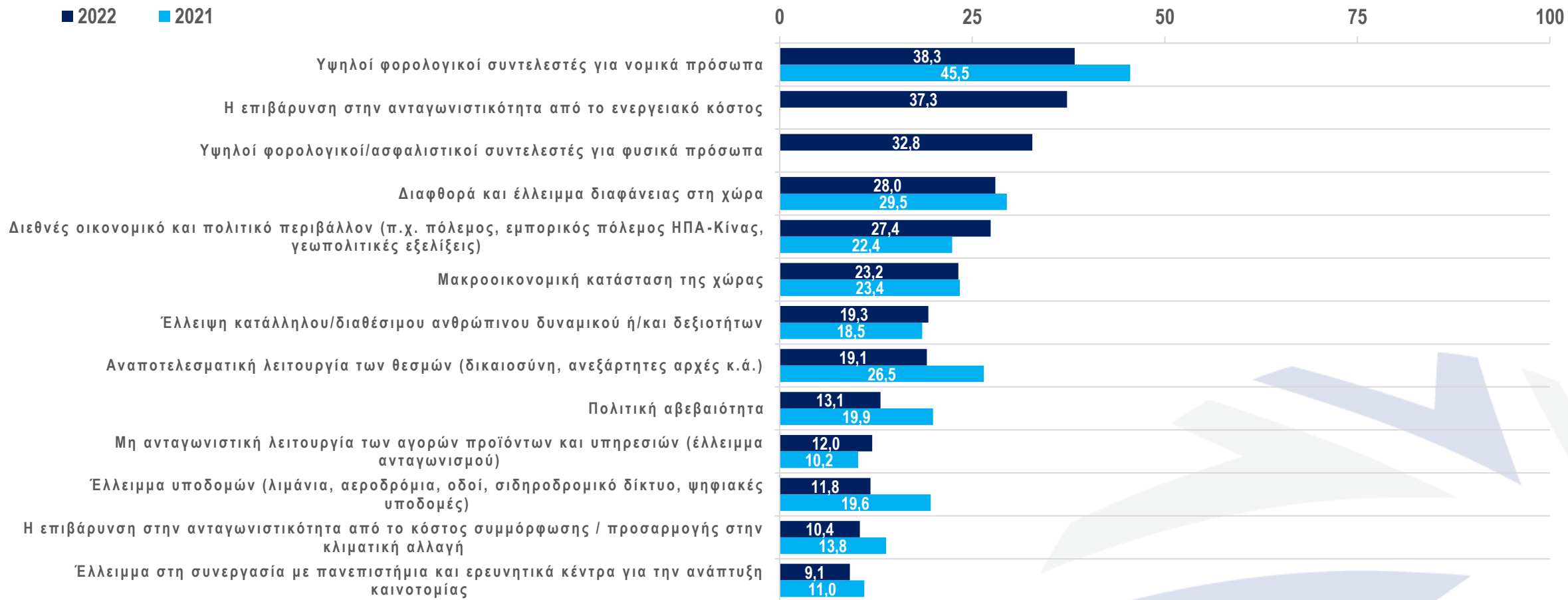
	Ανάταξη		Σταθερότητα		Ανάπτυξη
Υψηλό κόστος ενέργειας	58,7	Υψηλό κόστος ενέργειας	60,7	Υψηλό κόστος ενέργειας	48
Αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση / Ακριβός τραπεζικός δανεισμός	58,6	Ασταθές και ασαφές φορολογικό πλαίσιο	59,7	Καθυστέρηση στην απονομή δικαιουσύνης και την επίλυση διαφορών με το κράτος και τους ιδιώτες	22,5
Έλλειμμα χρηματοδοτικών εργαλείων και επενδυτικών κινήτρων	51,9	Καθυστέρηση στην απονομή δικαιουσύνης και την επίλυση διαφορών με το κράτος και τους ιδιώτες	39,8	Πολυπλοκότητα των διαδικασιών αδειοδότησης εγκατάστασης και λειτουργίας επιχειρήσεων	19
Πολυνομία και ασαφές θεσμικό πλαίσιο	45,8	Πολυνομία και ασαφές θεσμικό πλαίσιο	36,3	Πολυνομία και ασαφές θεσμικό πλαίσιο	18,7
Ασταθές και ασαφές φορολογικό πλαίσιο	44,9	Αναποτελεσματικός έλεγχος και εποπτεία αγοράς	22,2	Έλλειμμα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού	17,7
Καθυστέρηση στην απονομή δικαιουσύνης και την επίλυση διαφορών με το κράτος και τους ιδιώτες	41,9	Πολυπλοκότητα των διαδικασιών αδειοδότησης εγκατάστασης και λειτουργίας επιχειρήσεων	19,7	Αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση / Ακριβός τραπεζικός δανεισμός	14,8
Έλλειμμα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού	34,9	Αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση / Ακριβός τραπεζικός δανεισμός	16,4	Έλλειμμα χρηματοδοτικών εργαλείων και επενδυτικών κινήτρων	13,3
Πολυπλοκότητα των διαδικασιών αδειοδότησης εγκατάστασης και λειτουργίας επιχειρήσεων	28,6	Έλλειμμα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού	14,3	Πολύπλοκες διαδικασίες έναρξης, μεταβολής, λύσης ή και πτώχευσης μιας επιχείρησης	11,1
Πολυπλοκότητα και καθυστερήσεις στις τελωνειακές διαδικασίες (εισαγωγές/εξαγωγές)	21,1	Έλλειμμα χρηματοδοτικών εργαλείων και επενδυτικών κινήτρων	13,8	Αυξανόμενο κόστος προσαρμογής σε πολιτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης	9,8
Σύστημα υλοποίησης δημοσίων προμηθειών και συμβάσεων	19,8	Πολύπλοκες διαδικασίες έναρξης, μεταβολής, λύσης ή και πτώχευσης μιας επιχείρησης	9,7	Αυξανόμενο κόστος προσαρμογής στις πολιτικές για το κλίμα	8,7
Αυξανόμενο κόστος προσαρμογής στις πολιτικές για το κλίμα	17,8	Σύστημα υλοποίησης δημοσίων προμηθειών και συμβάσεων	8,5	Πολυπλοκότητα και καθυστερήσεις στις τελωνειακές διαδικασίες (εισαγωγές/εξαγωγές)	7,2
Θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης εργασιακών σχέσεων	16,8	Θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης εργασιακών σχέσεων	7	Αυξημένες υποχρεώσεις δημοσιοποίησης εκθέσεων μη χρηματοοικονομικών στοιχείων	5,3
Αναποτελεσματικός έλεγχος και εποπτεία αγοράς	15,9	Αυξανόμενο κόστος προσαρμογής σε πολιτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης	6,3	Εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας	4,8
Αυξανόμενο κόστος προσαρμογής σε πολιτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης	15,2	Αυξημένες υποχρεώσεις δημοσιοποίησης εκθέσεων μη χρηματοοικονομικών στοιχείων	4,8	Αναποτελεσματικός έλεγχος και εποπτεία αγοράς	4,6
Αυξημένες υποχρεώσεις δημοσιοποίησης εκθέσεων μη χρηματοοικονομικών στοιχείων	15,2	Πολυπλοκότητα και καθυστερήσεις στις τελωνειακές διαδικασίες (εισαγωγές/εξαγωγές)	4,5	Σύστημα υλοποίησης δημοσίων προμηθειών και συμβάσεων	0,9
Πολύπλοκες διαδικασίες έναρξης, μεταβολής, λύσης ή και πτώχευσης μιας επιχείρησης	14,7	Εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας	3,1	Θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης εργασιακών σχέσεων	0,2
Εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας	10,3	Αυξανόμενο κόστος προσαρμογής στις πολιτικές για το κλίμα	1,1	Ασταθές και ασαφές φορολογικό πλαίσιο	0

Σημαντικά εμπόδια είναι επίσης η διεθνής αβεβαιότητα, πτυχές του φορολογικού συστήματος, η ταχύτητα απονομής δικαιοσύνης, και η δυσκολία κάλυψης αναγκών σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

MACRO - Εμπόδια στην αναπτυξιακή πορεία των επιχειρήσεων (1/3)

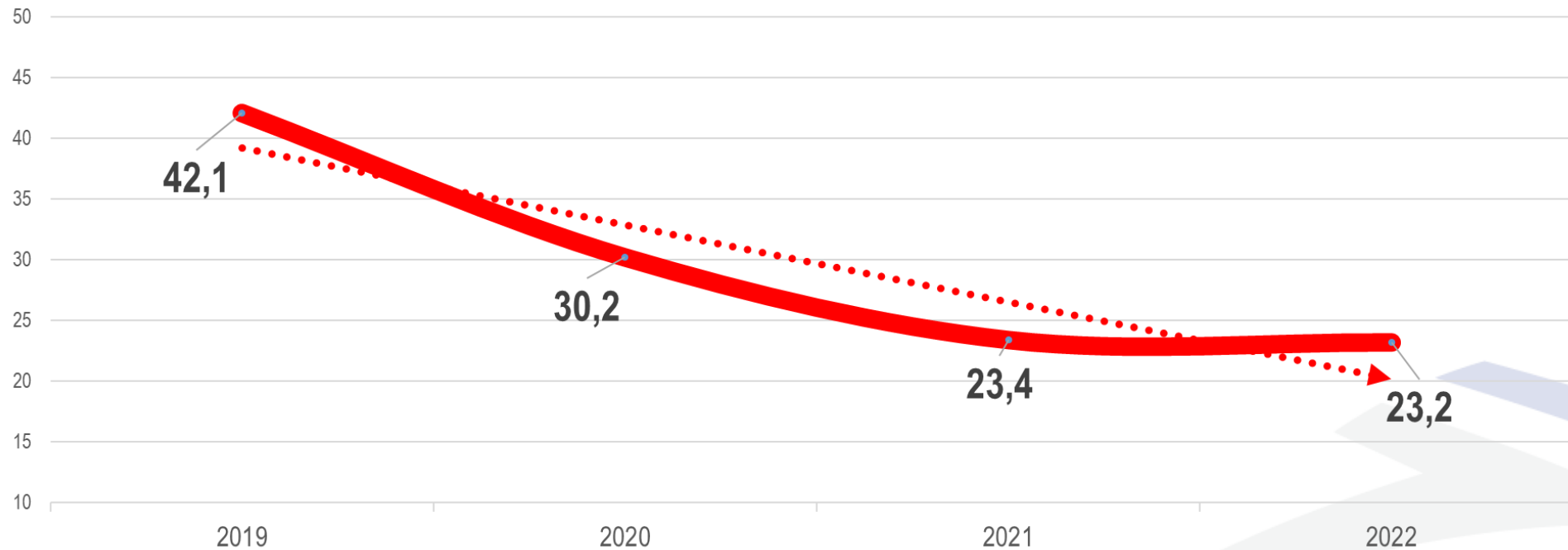
“Τα διαχρονικά προβλήματα των υψηλών φορολογικών συντελεστών και των θεμάτων διαφθοράς, σε συνδυασμό με το υψηλό ενεργειακό κόστος και την υψηλή φορολογία της εργασίας παρεμποδίζουν την οικονομική ανάκαμψη της χώρας.”

MACRO - Εμπόδια στην αναπτυξιακή πορεία των επιχειρήσεων (2/3)

	Ανάταξη		Σταθερότητα		Ανάταξη
Υψηλοί φορολογικοί συντελεστές για νομικά πρόσωπα	62,9	Υψηλοί φορολογικοί συντελεστές για νομικά πρόσωπα	68,4	Η επιβάρυνση στην ανταγωνιστικότητα από το ενεργειακό κόστος	37
Υψηλοί φορολογικοί/ασφαλιστικοί συντελεστές για φυσικά πρόσωπα	52,7	Υψηλοί φορολογικοί/ασφαλιστικοί συντελεστές για φυσικά πρόσωπα	44,7	Διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (π.χ. πόλεμος, εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας, γεωπολιτικές εξελίξεις)	34,4
Διαφθορά και έλλειμμα διαφάνειας στη χώρα	41,4	Η επιβάρυνση στην ανταγωνιστικότητα από το ενεργειακό κόστος	40,4	Διαφθορά και έλλειμμα διαφάνειας στη χώρα	22,4
Η επιβάρυνση στην ανταγωνιστικότητα από το ενεργειακό κόστος	36,2	Αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών (δικαιοσύνη, ανεξάρτητες αρχές κ.ά.)	23,7	Έλλειψη κατάλληλου/διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού ή/και δεξιοτήτων	19,5
Μακροοικονομική κατάσταση της χώρας	33,2	Πολιτική αβεβαιότητα	23	Μακροοικονομική κατάσταση της χώρας	18,1
Αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών (δικαιοσύνη, ανεξάρτητες αρχές κ.ά.)	30,9	Έλλειψη κατάλληλου/διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού ή/και δεξιοτήτων	19,6	Υψηλοί φορολογικοί/ασφαλιστικοί συντελεστές για φυσικά πρόσωπα	15,9
Διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (π.χ. πόλεμος, εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας, γεωπολιτικές εξελίξεις)	21,8	Μακροοικονομική κατάσταση της χώρας	17,9	Μη ανταγωνιστική λειτουργία των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών (έλλειμμα ανταγωνισμού)	13,6
Πολιτική αβεβαιότητα	20,9	Διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (π.χ. πόλεμος, εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας, γεωπολιτικές εξελίξεις)	16,8	Υψηλοί φορολογικοί συντελεστές για νομικά πρόσωπα	12,8
Έλλειμμα υποδομών (λιμάνια, αεροδρόμια, οδοί, σιδηροδρομικό δίκτυο, ψηφιακές υποδομές)	19,7	Διαφθορά και έλλειμμα διαφάνειας στη χώρα	16,6	Η επιβάρυνση στην ανταγωνιστικότητα από το κόστος συμμόρφωσης / προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	11,7
Έλλειψη κατάλληλου/διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού ή/και δεξιοτήτων	19	Έλλειμμα στη συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτομίας	8,3	Αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών (δικαιοσύνη, ανεξάρτητες αρχές κ.ά.)	9,8
Έλλειμμα στη συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτομίας	16,2	Έλλειμμα υποδομών (λιμάνια, αεροδρόμια, οδοί, σιδηροδρομικό δίκτυο, ψηφιακές υποδομές)	7,5	Έλλειμμα υποδομών (λιμάνια, αεροδρόμια, οδοί, σιδηροδρομικό δίκτυο, ψηφιακές υποδομές)	7,9
Μη ανταγωνιστική λειτουργία των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών (έλλειμμα ανταγωνισμού)	12,1	Μη ανταγωνιστική λειτουργία των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών (έλλειμμα ανταγωνισμού)	6,3	Πολιτική αβεβαιότητα	5
Η επιβάρυνση στην ανταγωνιστικότητα από το κόστος συμμόρφωσης / προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	11,4	Η επιβάρυνση στην ανταγωνιστικότητα από το κόστος συμμόρφωσης / προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	3,6	Έλλειμμα στη συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτομίας	4,6

MACRO - Εμπόδια στην αναπτυξιακή πορεία των επιχειρήσεων (3/3)

“ Οι επιχειρήσεις αρχίζουν να αισθάνονται μακροοικονομική σταθερότητα στη χώρα. Η αξιολόγηση της μακροοικονομικής αστάθειας ως εμπόδιο στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων βαίνει συνεχώς μειούμενη από το 2019.”

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

“Κερδισμένοι του μεταρρυθμιστικού έργου αναδεικνύονται η ψηφιοποίηση του κράτους, η φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων και η υλοποίηση προγραμμάτων ΕΣΠΑ.”

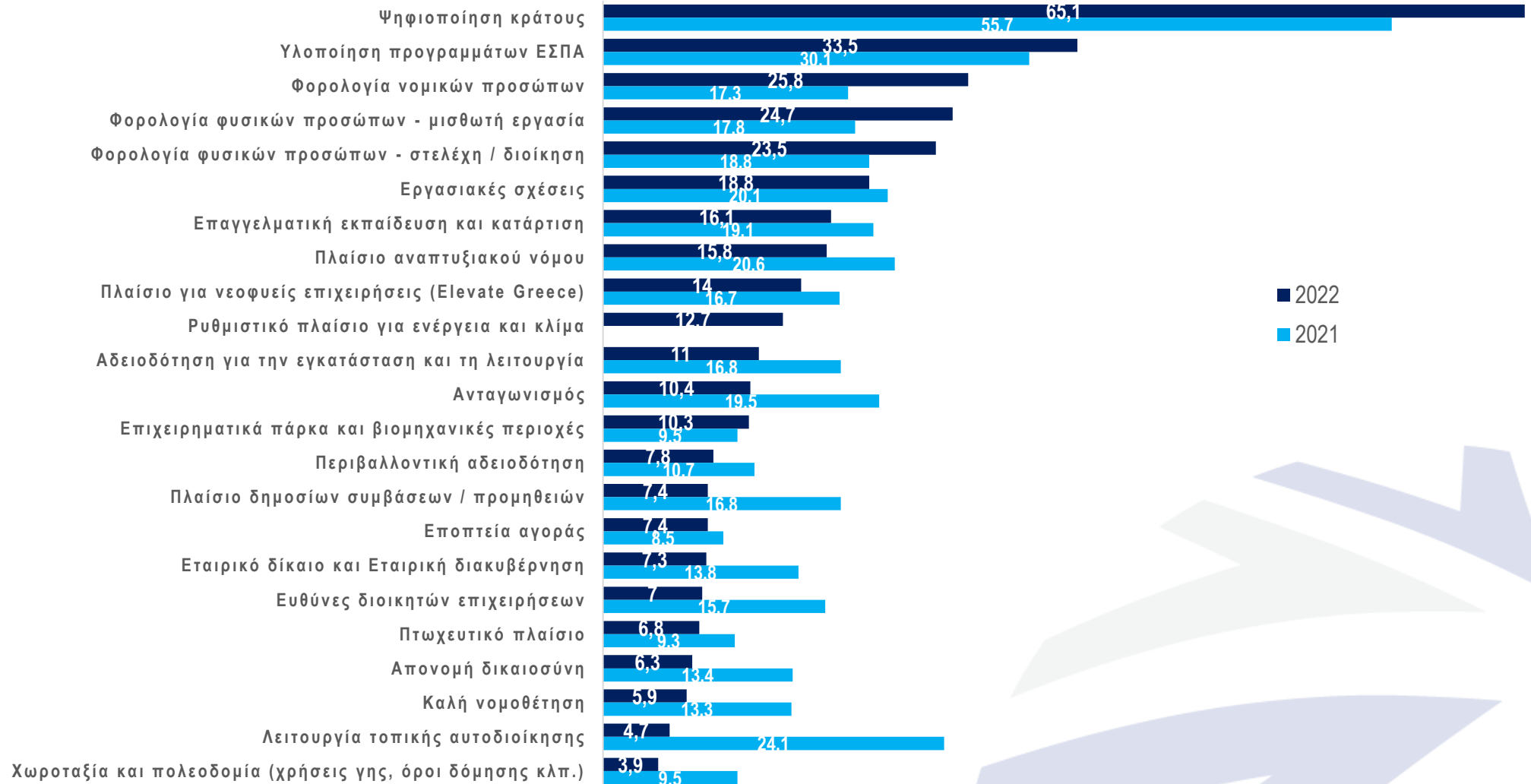
Η πορεία υλοποίησης του μεταρρυθμιστικού έργου καταδεικνύει την ποιοτική στροφή της ελληνικής οικονομίας, δημιουργώντας θετικές προσδοκίες αλλά κυρίως ενισχύοντας τον παραγωγικό μετασχηματισμό των ελληνικών επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις αναγνωρίζουν
την προσπάθεια σταθεροποίησης
της οικονομίας και τη συνέχιση
των μεταρρυθμίσεων
στην ψηφιοποίηση του κράτους,
στη φορολογία και στη λειτουργία
του ΕΣΠΑ.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕΒ

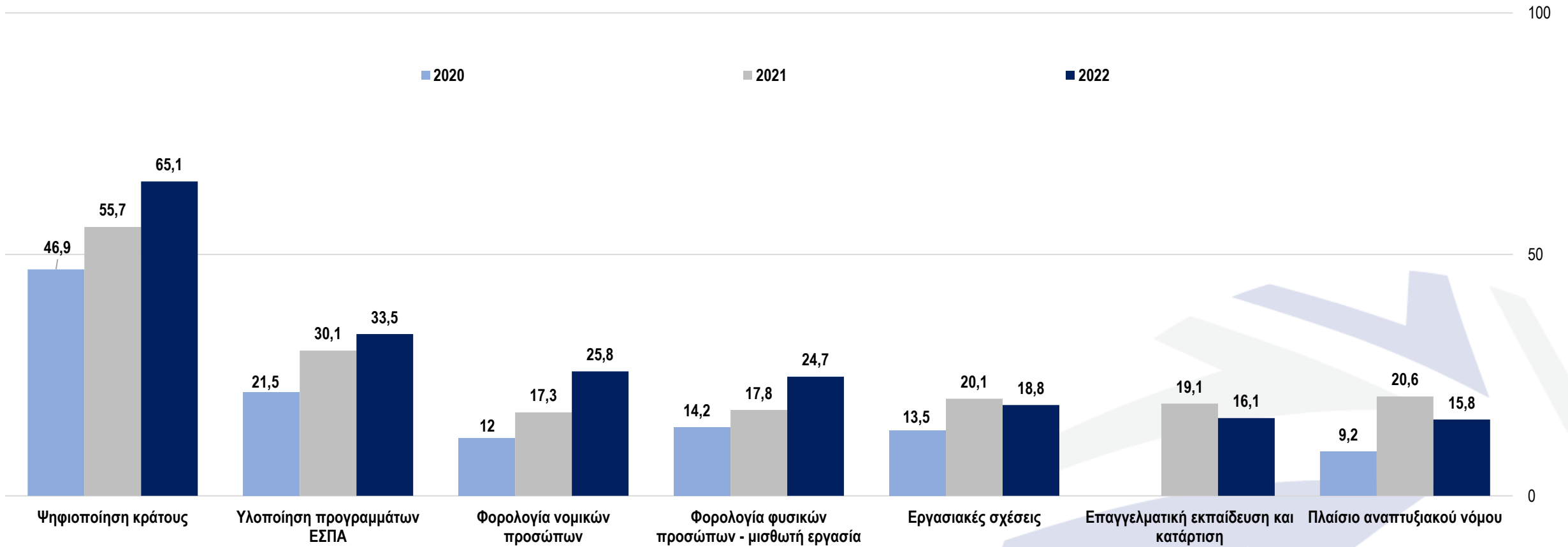
ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αξιολόγηση της βελτίωσης του μεταρρυθμιστικού έργου (1/2)

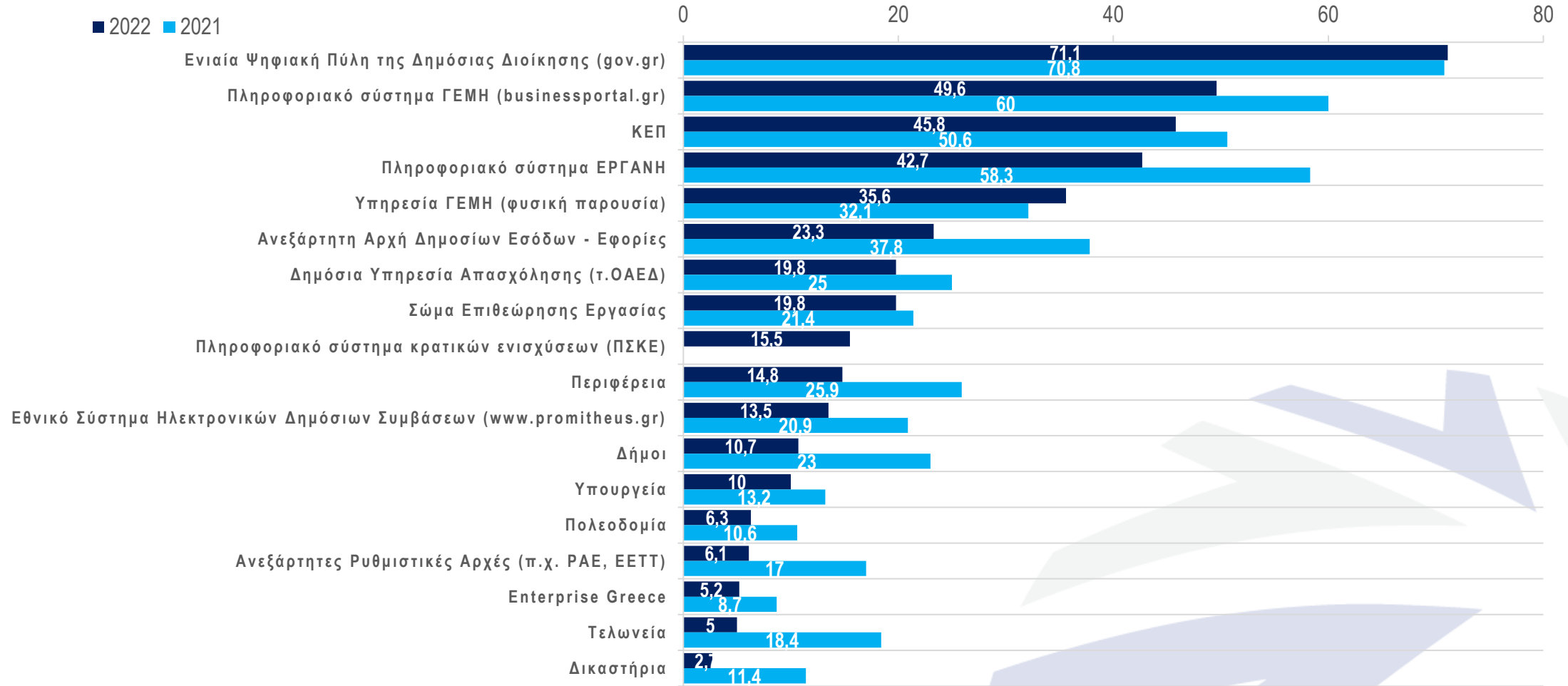

“Παρά την υλοποίηση κομβικών μεταρρυθμίσεων η ανάγκη για διορθωτικές κινήσεις συνεχίζει να εντοπίζεται σε θέματα χωροταξίας και πολεοδομίας, λειτουργίας τοπικής αυτοδιοίκησης, καλής νομοθέτησης, απονομής δικαιοσύνης, πτωχευτικού πλαισίου, κ.λπ.”

Αξιολόγηση της βελτίωσης του μεταρρυθμιστικού έργου (2/2)

Ικανοποίηση από τις δημόσιες υπηρεσίες

Gov.gr, ΓΕΜΗ, ΚΕΠ, και ΕΡΓΑΝΗ αξιολογούνται θετικά. Ανάγκη για διορθωτικές κινήσεις σε σημαντικές για την επιχειρηματική καθημερινότητα δημόσιες υπηρεσίες όπως: δημόσια υπηρεσία απασχόλησης, δικαστήρια, τελωνεία, εφορίες, πολεοδομία, στήριξη των εξαγωγών, κ.λπ.

Το παρόν βασίζεται σε έρευνα που διεξήγαγε η εταιρεία MRB για λογαριασμό του ΣΕΒ

Για περισσότερες πληροφορίες: eper@sev.org.gr | T: 211 5006 113

Μια έρευνα των:

